

TURISMUL – CHEIA DEZVOLTĂRII SUDULUI ROMÂNIEI ȘI NORDUL BULGARIEI ȘI OFERIREA UNUI ECHILIBRU ECOLOGIC BAZAT PE RESURSE DISPONIBILE

¹*Drd., Adrian Victor TROACĂ*

²*Dr., conf. univ., Corneliu GUȚU*

³*Drd., Ionelia DIACONU*

^{1,3}*Academia de Studii Economice din București, România, București, Piața Romană 6,
Telefon: +4021319.19.00; [web-site: www.ase.ro](http://www.ase.ro)*

¹*Academia de Studii Economice a Moldovei
Republica Moldova, Chișinău, Bănulescu Bodoni, 61
Telefon: +373 22 22 41 28; [web-site: www.ase.md](http://www.ase.md)*

Abstract

To answer to questions regarding the environment, 30 years ago the concept of durable development was born and it tried to underline the rationality of consuming natural resources at a normal pace. In 1972, during the Stockholm conference on the environment, it is addressed the fact that human activity is the main factor that empowers environmental degradation and on the long run it harms mankind as final output. This research paper tries to attack the subject sideways, from the economic perspective of the 1970s and the ecological perspective of today's economy.

Key words: *Stockholm conference, environmental degradation, final output*

JEL CLASSIFICATION: R 150

Introducere

În anul 1987 apare raportul Brundtland, chiar la un an după dezastrul de la Cernobâl, aparținând Comisiei Mondiale pentru Mediu și Dezvoltare, având titlul “Viitorul nostru comun”, reușind să ofere cea mai citată definiție a dezvoltării durabile, și anume, aceea că dezvoltarea durabilă urmărește nevoile prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a își satisface propriile nevoi.

Un puternic impact asupra termenului de dezvoltare durabilă l-a avut Conferința internațională care privește mediul și dezvoltarea, fiind organizată de Națiunile Unite de la Rio de Janeiro, în anul 1992. În urma acestei conferințe, termenul ia amploare. La această conferință, cunoscută și sub numele de Summit-ul Pământului au participat reprezentanți din 170 de state. Prin intermediul acesteia s-au elaborate multiple convenții ce s-au referit la schimbările de climă și diversitatea biologică, precum și încheierea defrișărilor în masă.

Tot atunci a fost elaborată și Agenda 21, sau Agenda dezvoltării durabile - planul de susținere a dezvoltării durabile (Rojanschi, et al., 2006).

Turismul durabil înseamnă abilitatea destinației turistice de a rămâne competitivă împotriva tuturor problemelor apărute, de a atrage vizitatorii pentru prima oară și să-i fidelizeze ulterior, de a rămâne unică din punct de vedere cultural și a fi într-un permanent echilibru cu mediul ambient (Bran, 2006).

Prin intermediul turismului durabil sunt cuprinse mai multe categorii de turism ce au rolul de a respecta deplinătatea aspectelor naturale, economice și sociale, având în vedere exploatarea resurselor, atât a celor culturale, cât și a celor naturale, pentru generațiile ce urmează să vină.

Conferințele desfășurate pe această temă nu au doar rolul de a dezbate acest concept, de a îl completa sau reformula. Protejarea bunăstării naturale, culturale și sociale ce reprezintă patrimoniul comun al omenirii, precum și satisfacerea tuturor necesităților turiștilor au dus la crearea unor forme de turism durabil.

Prin intermediul ecoturismului, turismului cultural sau chiar turismului local, întâlnim principalele obiective și cerințe ale dezvoltării durabile. Cu ajutorul acestora, legat de turism, se exprimă necesitatea unui factor dinamic și pozitiv și de asemenea, menținerea mediului cât mai curat.

Activitățile din sectoare importante, precum comerț, agricultură, ce au un important rol în societate se află pe același nivel cu turismul, care a luat amploare, devenind o activitate extrem de importantă. În privința delimitării procesului turismului, aceasta reprezintă o adevărată provocare, deoarece mobilizează multiple domenii și specialiști, cum ar fi geografi, sociologi, psihologi.

După 1850 se remarcă dezvoltarea turismului ce începe să atragă tot mai mulți oameni în astfel de activități de relaxare, destindere, călătorie. De asemenea, turismul a fost exprimat în diferite moduri, potrivit specialiștilor.

Conform lui M. Peyromarrie Debord, această activitate reprezintă o activitate de călătorie în beneficiul propriu, iar Jan Medecin susținea că este plăcerea de a călători pentru relaxare cât mai departe de domiciliu și în scopul cunoașterii altor culturi, monumente, zone naturale sau civilizații, în timp ce Guy Freuler considera turismul drept o activitate de amploare a prezentului, datorată dorinței de a evada în natură concomitent cu aspirația de a avea un trup sănătos și care a determinat în același timp dezvoltarea unor activități economice colaterale precum industria, comerțul și transportul.

Baza activității turistice constă într-un potențial turistic redutabil, care variază de la țară la țară, astfel organizându-se multiple tipuri de turism. Dintre acestea, le vom aminti pe cele considerate a fi cele mai importante în practica turismului mondial:

- ❖ Turismul montan- acesta se practică în special pentru sporturile de iarnă, dar și pentru drumeții;

- ❖ Turismul balnear maritim- în principal, acest tip are la bază justificării terapeutice, fiind practicat în special pentru cure climaterice sau helioterme;

- ❖ Turismul cultural- se organizează pentru a se vizita monumente de cultură, artă, etc;

- ❖ Turismul comercial expozițional- se manifestă prin târguri, expoziții, având rolul de a atrage vizitatori în număr cât mai mare;

- ❖ Turismul sportiv- se realizează prin intermediul diferitelor competiții pe discipline sportive, ajungând până la olimpiade, competiții sportive regionale, sau chiar campionate mondiale.

Acestea reprezintă o mică parte din diversitatea tipurilor de turism, fiind diferite de la țară la țară, asigurând atragerea turiștilor autohtoni și străini.

În continuare vor fi prezentate formele majore de turism practicate în România, conform profesorului Bran:

- Litoral- care se desfășoară în 13 localități turistice, dar comparat cu piața europeană a turismului de litoral, oferta românească este situată pe un nivel inferior, având un nivel calitativ redus;

- Montan estival și pentru sporturi de iarnă- există aproximativ 35 de stațiuni montane, având avantajul oferit de Munții Carpați;

- Balnear- se realizează în circa 160 de localități, dintre care doar 25 sunt de interes național și internațional;

- Citadin- din centre urbane, precum și Municipiul București;

- Aree protejate- conform cercetătorilor, se confirmă faptul că România este unica țară din Europa ce concentrează un număr de 5 zone de vegetație naturală din 11.

Prin turismul durabil înțelegem acel tip de turism care este acceptat pe termen îndelungat din punct de vedere ecologic, fiind trainic din punct de vedere financiar și reușind să îndeplinească valorile sociale și culturale ale populațiilor locale. Turismul durabil trebuie să fie foarte bine administrat, având ca principal scop menținerea calității mediului înconjurător, reușind să ofere turiștilor experiențe unice, precum și să amelioreze calitatea vieții în zonele receptoare. Un aspect extrem de important îl reprezintă diversitatea biologică.

Lipsa realizării unui plan conduce la apariția numeroaselor probleme, principalele fiind planificare are în vedere trei domenii majore și anume ecologic, economic și social. În ceea ce privește strategia planificării turismului durabil, aceasta se bazează pe conservarea resurselor, dezvoltarea nivelului de trai al comunităților locale, și mai buna cunoaștere de către populație a conceptului de conservare (Bran, 2002)

Tipuri de turism practicate în sectorul Giurgiu-Ruse

Euroregiunea Danubius sau Giurgiu-Ruse a fost înființată în anul 2002 și cuprinde județul Giurgiu și districtul Ruse. Drept scop principal, asociația stimulează cooperarea transfrontalieră cu ajutorul unor proiecte și programe de interes comun ce au drept finanțare o sursă externă. Aceste programe vizează majoritatea domeniilor de activitate.

Activitățile de bază ale Asociației Euroregiunii Giurgiu- Ruse sunt:

- susținerea atât a organelor centrale cât și a celor locale, în vederea creării convențiilor pentru cooperarea transfrontalieră între unele societăți și organe. De asemenea, se au în vedere posibilitățile de recunoaștere și rezolvare a problemelor transfrontaliere comune, un exemplu fiind cel al taxelor de traversare a frontierei.

- creșterea nivelului profesional al relațiilor desfășurate între membrii săi prin intermediul transferurilor reciproce și consultările în domenii ce țin de ambele părți ale Euroregiunii.

- coordonarea, cercetarea, sprijinirea acestei cooperări transfrontaliere între Bulgaria și România, în mai multe domenii, cum ar fi următoarele:

- Transport
- Turism
- Învățământ
- Protecția sănătății
- Dezvoltare economică

În Euroregiunea Giurgiu- Ruse se practică următoarele tipuri de turism:

- Agroturismul, prin locațiile: Casa Comana, Pensiunea Hanul Călugărenilor din Giurgiu și a Pensiunii Biala Les din Ruse. Majoritatea turiștilor care sunt atrași de acest tip de turism fac parte din categoria persoanelor care locuiesc în mediul urban, aceasta fiind singura posibilitate de a avea un contact plăcut cu mediul rural, descoperind astfel tradițiile și altfel de distracții față de cele actuale, majoritare fiind cele care se desfășoară în interiorul unui centru comercial.

- Ecoturismul poate invita turistul în Euroregiune prin câteva adevărate oaze de liniște și relaxare prin intermediul naturii, enumerând astfel: Ostrovul Cama-Dinu Păsărica, Parcul Natural Comana, Parcul Natural Russenski Lom, Rezervația Manafu, Rezervația Teșila, Padina Tătarului, Rezervația Biosferei Srebarna. Aceste adevărate oaze au în vedere dezvoltarea turismului durabil, dorind să promoveze turismul în natură, aici existând și specii protejate, cum ar fi bujorul românesc.

- Turismul cultural

Stilul de viață și sistemul economic au tendința de a crea un mediu omogen, tradițiile culturale legate de resursele locale, precum și realele nevoi impuse de factorii naturali, contribuie la menținerea sănătății, și a diversității parametrilor ecologici locali. Punerea în valoare a patrimoniului cultural și istoric este extrem de important.

Pe teritoriul euroregiunii există artefacte și monumente arheologice care dezvăluie informații despre locuitorii și cultura acestora încă din cele mai vechi timpuri.

Câteva exemple de obiective culturale sunt:

- Rezervația Arheologică Malu Roșu

- Cetatea lui Mircea cel Bătrân numită și Cetatea din Insulă ce datează din secolul XIV. A fost una dintre cele mai importante fortificații din lunca Dunării.

- Emblema orașului, turnul ceasornicului ce datează din secolul XVIII, a fost, după unele opinii un minaret al unei vechi moschei, utilizat ulterior drept turn de pază.

-Monumentul soldaților francezi care au luptat pentru eliberarea teritoriului în primul război mondial, localizat în parcul municipal Alei.

-Ateneul Nicolae Bălănescu, construit în anul 1940 din donații publice

-Muzeul județean de istorie Teohari Antonescu

-Aleea Eroilor din războiul de independență, localizată în parcul Alei

-Sexsaginta Prista

-Rezervația arheologică a orașului medieval Cherven

-Cimitirul cavalerilor templieri

- Turismul ecumenic se bazează pe valorile arhitecturale, istorice și artistice oferite de lăcașurile de cult, predominant fiind cel creștin ortodox, precum:

-Mănăstirea Sfântul Nicolae a fost construită pe locul unei foste geamii din perioada în care Giurgiu era o raia turcească;

-Catedrala episcopală cu hramul Adormirea Maicii Domnului a fost ridicată pe locul unei alte biserici semiîngropate din perioada ocupației turce, în anul 1852;

-Biserica Eroilor a fost construită începând cu anul 1926 și finalizată în anul 1939, fiind dedicată eroilor din primul război mondial. În curtea bisericii se află și un Musoleu al Eroilor;

-Biserica Grecească cu hramul Buna Vestire a fost construită din donațiile comunității grecești ce locuia în Giurgiu în anii 1864, fiind pictată de renumitul pictor Gheorghe Tătărăscu;

-Biserica Sfinții Arhangeli Mihail și Gavriil, din satul Clejani adăpostește mormântul primului întemeietor de școli din Muntenia, Mișu Anastasievici, și datează din anul 1864;

-Biserica Sfântul Pantelimon din Vedea, ridicată în anul 1835, a fost pictată tot de Gheorghe Tătărăscu;

-Biserica Sfântul Nicolae din Stoenеști construită în perioada 1679-1715, are asociat și conacul Drugănescu construit în stil brâncovenesc, astăzi aflat în patrimoniul Episcopiei Giurgiu;

-Crucea de Piatră și biserica din Călugăreni au fost construite de către Șerban Cantacuzino pe locul în care Mihai Viteazu a luptat și a câștigat împotriva turcilor în anul 1595;

-Mănăstirea Comana a fost ridicată în anul 1461 de către Vlad Țepeș într-o zonă din lunca Neajlovului, în vecinătatea pădurii cu același nume. A fost distrusă în timpul invaziilor otomane și refăcută apoi în 1588 de Radu Șerban, iar în anul 1700 i-au fost adăugate chiliile, clopotnița și un zid din incintă de către Șerban Cantacuzino. În curtea mănăstirii se află un osuar în care au fost depuse oseminte ale eroilor ce au luptat în primul război mondial, de către asociația Cultul Eroilor, coordonată de istoricul Nicolae Iorga;

-Biserica cu hramul Adormirea Maicii Domnului, din orașul Bolintin Vale, se află în partea centrală, datând din anul 1832;

• Turismul de croazieră realizat pe Dunăre între Passau și Sulina include și un popas în Euroregiunea Giurgiu-Ruse, un tur al orașelor și vizitarea unor obiective cultural- istorice. Cu toate acestea, în România și Bulgaria decid să facă escală tot mai puține nave de croazieră, care au rolul de a aduce turiști. Deși în lume acest tip de turism este unul înfloritor, lipsa de promovare a turismului din Euroregiune are repercursiuni majore, turiștii nedorind să viziteze nici România, nici Bulgaria, acest lucru afectând atât ambele țări, cât și euroregiunea.

CONCLUZII

Turismul are și un impact ecologic în sensul că este o activitate în care se consumă energie, timp, bani și se modifică diferite însușiri ale mediului georgafic. În timpul practicării turismului, oamenii se simt lipsiți de constrangeri, își doresc peisaje naturale sau antropice din care lipsește stresul cotidian.

Consecințele turismului se referă atât la valoarea estetică a peisajului cât și la anumiți factori perturbatori precum exploatarea nerațională a obiectivelor turistice și apariția unor noi tipuri de habitate.

O primă propunere ar fi de exploatare rațională a obiectivelor turistice considerate a fi resurse inepuizabile, dar care își pot diminua valoarea estetică sau arhitecturală în condițiile excesului de valorificare economică.

A doua propunere este de dezvoltare a infrastructurii, deoarece practicarea turismului nu se poate face în absența varietății și complexității elementelor de infrastructură. Aceasta poate îmbrăca forme simple cu o singură funcționalitate, precum cazare, de servire, recreere, dar și funcții multiple de cazare și alimentație publică, apărând astfel habitate turistice care trebuie să fie uniform repartizate pe teritoriul județului și cărora trebuie să li se reliefeze în special latura estetică, arhitecturală, originală.

Cea de-a treia propunere este legată de structura profesională a populației, și de creștere a forței de muncă ocupate în sectorul terțiar, deoarece există o mare varietate de profesii ce pot deservi turismul, precum muncitori necalificați, instalatori, electricieni, ospătari, recepționeri, economiști sau medici.

A patra propunere se referă la impactul turismului asupra mediului natural ce poate afecta estetica peisajului începând cu amplasarea elementelor infrastructurii turistice sau a altor unități de deservire turistică în centrul unor zone naturale protejate, sau a unor peisaje deosebite, putând vorbi despre poluarea estetică a peisajului. Construirea căilor de acces afectează de asemenea peisajele naturale pe suprafețe mari, putând fi amintite și cazuri în care turismul are și un impact climatic, în sensul de creștere a temperaturii medii anuale în anumite așezări sau regiuni. Turismul are un impact și asupra lacurilor și apelor curgătoare, prin poluarea acestora sau exploatarea intensă, pescuit. Turismul afectează și vegetația, atât integritatea cât și compoziția floristică, deoarece lemnul este folosit frecvent în construirea unor cabane sau vile, iar dorința turiștilor de a colecționa exemplare de plante rare duce la dispariția acestora, un exemplu fiind bujorul românesc din pădurea Comana, cules în perioada înfloririi din lunile aprilie-mai.

Fauna cinegetică și piscicolă este o resursă atractivă pentru turismul recreativ bazat pe vânătoare și pescuit, ceea ce determină însă și depopularea sau dispariția unor exemplare valoroase.

Se recomandă o mai atentă monitorizare a activităților turistice în zona parcului Comana, a lacului Comana, a pădurilor de luncă și a râurilor Argeș, Neajlov, Dâmbovița, în condițiile lipsei unei legislații restrictive și liberalizării activităților de vânat și pescuit.

În concluzie intervenția turiștilor asupra peisajului este evidențiată prin efectele sale multiple, și chiar dacă în prezent impactul negativ este moderat, ținând cont de tendințele cumulative, acesta devine alarmant.

BIBLIOGRAFIE

1. Bran, F., Ioan, I. (2002). *Ecosfera și politici ecologice*, București: Editura ASE.
2. Bran, F., Ioan, I. (2009). *Globalizarea și Mediul*. București: Editura Universitară.
3. Bran, F., Manea, G., Ioan, I., Rădulescu, C.V. (2012). *Globalizarea Manifestări și reacții*. București: Editura Economica.
4. Rojanschi, R., Bran, F. (2006). *Elemente de economie și managementul mediului*, București: Editura Economica.